

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben félévre 6 K, negyedévre 3 K, — f.
Vidéken „ 9 K, „ 4 K, 50 f.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debrecen, Főter, Lamprecht-palota, földszint az udvarban.

Már megint.

Fölemelik a létszámot.

Még tíz nap, aztán összeül Budapestre az a mindenre elszánt társaság, amelytől ezuttal sem várhatunk egyebet, mint erőpocsékolást.

A közös bizottság, magyarul: delegáció, közös érzelmekkel és közös egyetértéssel október nyolcadikán megkezdi tanácskozásait. Megállapítják a hadügyi és a külügyi költségvetést és ezeket az alkalmakat — így dalolnak a kormánynak kövérre hizlalt éneklő madarai — föl fogják használni a magyar nemzeti szempontok és kívánságok erős kidomborítására.

Könnyű elképzelni, miképpen festenek majd ezek az erős domborulatok, hogyan fognak tönkreszalódní és tönkreszugarodni, ha Bécs összehuzza a szemöldökét, vagy akár a kancellár egy merészebb tekintettel összelapítja a nemzeti hősöket.

Mindenki tudja ezt, csak Barabás Béla nem akar emlékezni a multa és nem ismeri a saját híveit. Ez idén újra hangadó lesz ő a delegációban, bár ezuttal csak alelnök, mert az elnöki tisztet a főrendiházi Zichy Tivadar gróf fogja betölteni.

Barabást ez nem riasztotta vissza attól, hogy illetékes és harcias nyilatkozatot ne tegyen, mondván: majd így meg amugy, merjen csak az osztrák előállani azzal a létszámemeléssel, visszautasítjuk még az üzenetét is. Fura az ilyen föllángolás. Barabás tavaly is öklét rázta a tisztí fizetésekre, az idén mégis *be fogja állítani* a fölemelt fizetést a közös büdskébe.

Hiába! Más idöket élünk! Pedig a régi küzdelmek árán más eredményeket vártunk!

POLITIKAI HIREK.

Apponyi Jászberényben. Apponyi Albert gróf kultuszminiszter október 18-án tartja beszámoló beszédjét Jászberényben.

Bár Apponyi minden alkalommal hangsúlyozza, hogy csupán reszort-miniszter, mégis, ama súlyos szerepnél fogva, amelyben része van a Wekerle-kabinetben, azt hiszik, hogy Apponyi Jászberényben nemcsak tárcája ügyköréről fog nyilatkozni, hanem a választói jogról s ezzel kapcsolatosan a koalizált pártok luziójáról, a bank és a hadsereg ügyéről is. Valószínű, hogy szólni fog Apponyi ama híreszteléséről is, amely a szabadelvű párt közeledéséről tud a koalícióhoz, amely tápot Tisza István gróf magatartásából szerzett, de, amelynek ez idő szerint, semmi alapja nincs. Annyi bizonyos, hogy Apponyi úgy a kormány, mint a többség politikai helyzetét nagyon kedvezőnek fogja jellemezni.

A kivándorlás. Nagybeeskerekéről jelentik nekünk: Jankó Ágoston Torontál vármegye jövő hónapban tartandó őszi közgyűlésén a kivándorlásról jelentést tesz, a mely szerint kivándoroltak január óta összesen 601-en, visszavándoroltak összesen 2982-en.

Az ellenkoalícióból. Mint értesülünk, az ellenkoalíciós pártok e hét vége felé ismét értekezletre fognak egybegyűlni, melyen a választójogi szövetséget most már feltétlenül meg fogják alakítani. Az impulzust erre a Népszava újabban közölt statisztika adatai adták meg, a melyek szerintük világosan bizonyítják, hogy Andrassy javaslata a nemzetiségeket és a munkásságot

NYAKKENDŐ KÜLÖNLEGESSÉGEK FEKETEÉNÉL

Havasok közt.

Irta: Bay Ilona.

A festői tájakban gazdag Salzburg tartomány egyik kiemelkedő pontja a gasteini völgy, melyet hajdan a rómaiak kulturáltak és a völgy bányái dusan is önték az aranyakat, azonban a római nagy birodalom összeomlásával a gasteini híres aranybányákat is csak az emlékezet tartja fenn, de a római kolónia egykori rivirus Castona-ja, az Ache vize most és ugyan azzal a vidámsággal futja be — körül-köre hőmpolygó fodraival a bájos vidéket, melyet körös-körül magas bércek zárnak el a külvilágtól. Lendnél a szürke szirtek egybe-huzódnak, — ama szirt csoport a Klam szoros és a völgy egykori kapuját képezte, a félelmes Klam torkolat sötét mélyedéseiben fagerendákból primitíven egyberovott fapállón lehetett csak Gastein völgybe bejutni. Későbbi időben a Klam melletti bér-magaslatra fölvezetett meredek kocii úton közlekedtek, míg jelenleg a Tauern vasút metszi át a völgyet és a gyönyörű vad vidék előtt a gyakori vasuti forgalom föltárta a civilizatio kapuit.

Az oval alakú hosszú gasteini völgybe behatolva, elsőben a völgy olén nyájas kertecskéivel, apró esőbarnította faházikói-

val, egyes újabb keletű kőépületeivel Gastein falucsukát elhagyva, a vonat észrevétlenül magasabb hágóra lép és csakhamar Hofgastein városban vagyunk.

Hofgastein körül tejtí ki pompáját a vidék; 2000 méternél magasabb bércek állanak őrt s az erdős bércek egyik nyílásánál, hegyoldalra simultan, gyönyörű zöld között a hőforrásairól nevezetes Wildbad Gastein terül pompás Hoteljeivel és a fürdő fölötti magaslatok fölé emelkedett háttérből örök hó, jég gletscher világával a Hoche Tauern piramidok emelik ég felé szétszakgatott ormaikat.

Hofgastein a tenger színe fölött majdnem kilencszáz m. magas völgyben terül csinos Hoteljeivel, villáival, melyek közül nyájas ültetvények, rengő kalászos mezőség, vadvirágos, eleven zöld rétség mosolyog a szemlélőre, bájos ellentétben a völgy fölött körös-körül emelkedett sötét fenyőkkel benőtt bércek komolyságával és e sötét hegy-ség tisztaságáról Pluto labdajaként, mohlepte öreg kőpiramdiok tekintenek le a felső Gasteinből esőrtető Ache medrére.

Az egykor erdei tündérek lakta hegyvidék misztikus esőndjét manapság a vasut hétköznapi zakatolása szakgatja meg s a kormos lokomotivok maguk után hagyott fehérüstfellege recézett foszlányokban oszlik

szét az erdőség zöldjében. A vasutvonal alatt helyenként a magaslatokról leásító viaduktok árkdájai megannyi vármaradványokra emlékeztetőleg tarkítják a zöld erdős bércláncolatokat.

Az Ache vize fenséges zuhatagától átszelt felső Gastein fürdő mind ama felsorolt bájos panorámával nem dicsekedhetik, mert felső Gastein gyógyforrásaival, nagy városokra emlékeztető palotáival, komoly, zöld erdős hegyek közé van ékelve és kilátás nélküli vad vidék maradna Hofgastein nélkül. Felső, alsó Gasteint egybevéve nevezhetjük: szépnék. Badgastein és Hofgastein e két testvér fürdő gyógyvizének hatása szintén teljesen egyező, mert mikor a Tauern vasut elkészült, I. Ferencz József, az osztrák birodalom császára, a felső gasteini hőforrások egyikét Hofgasteinnek ajándékozta és azóta Hofgastein föllendült s a fürdők sorába emelkedett; hőforrását teljesen külön állólag kezelte és a 35 fokos hővizet csöveken mint a felső Gastein épületeiben, a hofgasteini Hotelekben, villákban szintén be lett vezetve.

A hofgasteini templom K. után 894. esztendőben már fönnállott, — 1223. évben az építmény kibővített és már parochiális egyházak sorába számítatott. Az érdekes régi templom pilléres, magas

Tafft selyem alsószoknyák (Jouponok) mindenféle színben, frt. 7.50 kr. Halmágyinál.

akarja elnyomni, miért szükséges, hogy ez a két elem minél előbb szövetkezzen az általános, egyenlő és titkos választójog kivívására.

Apponyi beszámolója. Gróf Apponyi Albert kultuszminiszter október 18-án mondja el Jászberényben beszámoló beszédét, melyen minden valószínűség szerint nyilatkozni fog a nagy politikai kérdésekről is, melyek elintézése a koalícióra vár. Hír szerint Apponyi bőven foglalkozik a fuzióval is.

A mexikói követ Wekerlénél. Báró Gistra Károly mexikói osztrák-magyar követ Budapestre érkezett és tegnap meglátogatta Wekerle Sándor miniszterelnököt.

A választói jog reformja.

A választókerületek beosztása elmarad.

Százezer új választó.

Az a körülmény, hogy a választói jog reformjára vonatkozó hivatalos akták egy része hamarabb került nyilvánosságra, amint azt a kormány tervezte, abban a taktikában is változást okoz, melylyel a belügyminiszter az általános választói jogra vonatkozó javaslatot a Ház elé viszi. A bizonytalanság, melylyel az ország a javaslat részleteivel foglalkozik, eddig nem volt kellemetlen neki, mert az agitáció csupa lehetetlen feltevésekbe kapaszkodott s az a rossz, amit Andrassy hoz, így még kellemes csalódást szerezhetett. De most, hogy a hiteleseknek látszó akták is közre kerülnek, a belügyminiszter szükségesnek látja, hogy siessen. Így történik, hogy már október derekán benyújtja az általános választói jogról szóló javaslatot a Háznak.

De csak ezt az egyet. A választókerületek beosztásáról szóló javaslat még hosszabb ideig találgatás tárgya lesz. A belügyminiszter ugyanis tisztában van azzal, hogy a pluralitás ellen a Házban veszedelmes ellenállás nem jelentkezik. A mostani parlament elvi kifogásokban semmi esetre sem köti meg magát. Ha azonban a képviselők mandátumaikat érzik hajban, akkor nem ismernek tréfát és a kerületek beosztása bőven okot fog adni minden aggodalomra. Andrassy tehát egyenesen ki-

akarja kapcsolni ezt a kellemetlen agitációs anyagot az aktuális kérdések közül s előbb letárgyalatni s elfogadtatni a pluralitást kimondó javaslatot s csak ezután jön a kerületek beosztásával.

A függetlenségi pártban már tegnap este híre terjedt ennek a szándéknak s ott erre a taktikára azzal akarnak felelni, hogy juktímot kívánnak felállítani a két javaslat közt. Nem tárgyalják addig a választói jogról szóló javaslatot, míg a kerületek beosztásáról szót nem ismerik. Nem vesznek zsákban macskát...

Andrassy javaslata egyébként még mindig nem kész. A belügyminiszteriumban az utolsó pillanatokban új és új ideák merülnek fel. Annyi bizonyos, hogy a közvetett választásból semmi sem lesz, de ez rövid ideig volt különben is szóban. Viszont most az eddigi statisztikai adatgyűjtés alapján fölmerült az a kérdés, hogy milyen konzekvenciái volnának a választói jog olytén kiterjesztésének, hogy nem a 24-ik, hanem a 22-ik, sőt a huszadik év betöltése volna alapja a választási jognak? Lázás gyorsasággal folynak a számítások, mert ha ez a reform a nemzetiségek számarányával kedvezőtlenebbé tételével nélkül alkalmas a választók számának tetemes gyarapítására, akkor Andrassy megcsinálja. Mindent meg akar csinálni egyébként is, a mi — nem lényegesen változtat a viszonyokon.

A függetlenségi pártban Holló Lajos körül van néhány ember, akinek nem kell a pluralitás. De ettől az ellenzéktől a kormány nem fél s tisztában van azzal, hogy a függetlenségi párt magatartása teljesen a választókerületek beosztásától tügg. Az alkotmánypárt azt akarja, amit Andrassy akar. Komoly ellenzéke a javaslatnak csak a nemzetiségi padokon van. De a balpárt is irtóhadjáratot izent a választói reformnak.

A pártok és a pluralitás.

Hogyan fogadják az egyes politikai pártok a pluralitást? Erre a kérdésre akarnak válaszolni az alábbi impressziók, melyeket egyik hírlapíró a pártok hangulatáról szerzett.

A függetlenségi párt.

A koalíció többségét képező függetlenségi párt zöme már megbarátkozott a

pluralitás eszméjével. Csak egy kis része — ez is gyengén — hangoztatja, hogy a függetlenségi pártnak, mely mindig az egyenlőség elveit vallotta, nem szabad ezt az antidemokrata javaslatot megszavazni.

Zokon veszik a függetlenségi pártiak még azt is Andrassytól, hogy a kerületek beosztásából most még mit sem árul el és hogy az ez iránt „információban” járó képviselőkkel se Andrassy, se Hadik szóba se akarnak állani.

Az alkotmánypárt.

Az alkotmánypártban, mint az természetesnek található — nagyon meg vannak elégedve Andrassy reformjával. Azt mondják, hogy Andrassy jobbat nem találhatott volna ki. A pluralitás szerintök egyrészt megvédi a magyar szupremáciát, másrészt pedig eleget tesz a paktum ama követelményének, hogy a választói jog általános legyen és hogy a választók száma elérje azt a számot, melyet a Kristóffy javaslat kontempálált. Utálnak az alkotmánypártban arra is, hogy hiszen a Kristóffy-féle javaslat is az irás és olvasáshoz kötötte a szavazati jogot, mint az Andrassy-féle, csak hogy ez utóbbi még tovább megy, mert 1,200,000 analfabétának is választói jogot ad.

A néppárt.

A néppártban a nézetek a választói reformot illetőleg megoszlanak. A párt egy része a pluralitásért egyáltalában nem tud lelkesedni és azt a kormánynak súlyos hibául rója fel. Azt mondják, hogy az alsó nép rétegeiben elkeseredést fog szülni az, hogy az intelligensebb és gazdagabb osztályban két és három szavazattal rendelkeznek, már pedig egy pártnak se érdeke, hogy a nép széles rétegei tőle elforduljanak. A néppárt, mely mindig a választói jog kiterjesztése mellett foglalt állást, nem fogadhat el olyan javaslatot, mely a szavazati jog gyakorlásában egyenlőtlenséget statuál. — A néppárt egy másik része, mely Zichy Aladár gróf miniszterre esküszik, meg van elégedve Andrassy javaslatával és kész ezt megszavazni.

EGYHÁZ ÉS ISKOLA.

Uj misés pap. Az elmúlt héten mondotta első szentmiséjét Kursinszky Kálmán

falaival és apró ivezetekre osztott, gyönyörű, gothikus menyezettel, hirtelen magas kőalapon nyugvó goth tornyával a város közepén emelkedő halmon terül, fákkal körülültetett tágas körönddel, melyet alól a járda mellett kőfal övez. Ezen tágas köröndre két oldalt faragott kőlépcsők vezetnek föl. A templomba három goth ajtó nyílik; a fő portale goth ivezetével, régi cinliliomokkal kiert szárnyajtó, a nagy torony alatti portikusból vezet be a templom főoltárával szemben; ezen portikus mellett kívülről két fülke van a templomhoz ragasztva s a fülkék igen régi freskókkal, goth ives menyezettel, a XV—XVI. századokból fennmaradt csiszolatlan, nagy vörös márvány feliratos táblákkal, a fülkék előterén izmos, régi vasrácsosozattal szintén lekötik érdeklődésemet. Hofgastein másik érdekese, régi épülete az öreg Wiltmoser várkastély. Ez a régi épület Hofgastein közelében erdős hegység lábánál, bére lejtőről, eleven, zöld rétség közül néz át a városra, homlokzatán két gömbölyű tornyocskával; a kastély hátsó szárnyát a jelenlegi tulajdonos raktárul használja. A XVI. században a kastély tulajdonosa Wiltmoser Erasmus.

Ez a Wiltmoser Erasmus földművelő paraszt családból származott és összes vagyontkáját arra fordította, hogy a völgy egy-

kori urai a római kolónia: hatalmasai által mivel aranybányákat fölkutassa, azonban Erasmus hasztalan ásatott, kutatott, az aranyereket nem földözte föl és Erasmus végre nagy nyomorba jutott.

Husvét ünnepe közeledett; Wiltmoser Erasmus felesége, hogy az ünnepekre családjának ételmezt szerezhesen, legdrágább kincsét: menyasszonyi falyolat árusította el. Az asszony ama nemes cselekedetét fönt a magas Salzburg várában székelő uralkodó éresek is meghallotta, Wiltmoser Erasmust maga elé rendelte és pénzzel ellátta, hogy az aranyerek kutatását tovább folytathassa és Erasmus a hajdani római bányák ereit végre föltaálta, mint a monda elbeszéli: térdig aranyban járt, a föld mélyébe egész arany hegyeket rejtett el és Hofgastein felett Wiltmosernek elnevezett várba költözött, leányait az egykori földműves, nagy kincsalmazzal, fényes lovag nemzetségekbe házasította be. Erasmus elhunytával rengeteg vagyonát egyetlen fia: Wiltmoser Kristóf örökölte, aki feleségével egyetemben nagy pompában élt. Egy napon Wiltmoser Kristófné lóra ült és a gasteini völgyön át Lendbe lelovagolt. Amint a Klam szoroshoz közeledett, a paripa nyugtalanul fölágaskodott.

A Klam szoros sötét mélyedéseiből

foszlányokba öltözött, sápadt asszony táromlygott a fényes öltözötű nő elé s kőreleg nyújtotta reszkető kezét. A koldus asszony láttára Wiltmoserné megállítá folytonosan nyugtalanokodó paripáját, lesújtó tekintettel méregette az idegent és büszkén elutasította.

A koldus asszony összereszt, fakó arcát bágyadt pir öntötte el, roskatag alakja fölegyenesedett és fönséggel mondá:

— Wiltmoser Kristófné, esilapítsd föl indulásodat; sokan voltak hozzád hasonló dolyfősek és mégis megtörtén alásülyedtek. Ma én, holnap te nyujthatod alamizna után drága gyűrűs kezedet.

Wiltmoserné arca föllángolt, gunyosan föl kacagott, mialatt idegesen rántotta le ujjáról legdrágább gyűrűjét és az Ache vizébe dobta be.

— Valamint e gyűrű többé felszínre nem jöhet, Wiltmoser Kristófné soha nyomorba nem juthat! Azzal a büszke asszony fejét magasra emelve, paripáját visszafordítva, Wiltmoser várkastélyába haza vágatott.

Ezen esemény után csakhamar a Wiltmoser kastélyba nagy lakomára gyűltek a vendégek, a sok izes ételek közt az Achéből fogott nagy halat is betálaták és mikor a szolgálk a halat föl vagdalták, egyszerre a

Legjobb a Békési Róza „Rózsza” szinszappana

helybeli r. kath. tanító fia, jelenleg gyulai főgimnáziumi tanár, Nagyváradon, a Szent László kápolnában.

A református lelkesz-kongresszus.

Az első nap.

Az Országos Református Lelkeszgyűlésület kongresszusa ma délelőtt 10 órakor nyílt meg az új városháza közgyűlési termében, ahol az egyesületek mintegy ötszáz tagja jelent meg. Baltházár Dezső elnök tartalmas megnyitó-beszédet tartott, amelyben üdvözölte a kongresszust. Indítványára a nagygyűlés táviratilag üdvözölte Zsilinszky Mihály nyugalmazott államtitkárt, Eröss Lajos református püspököt és gróf Tisza Istvánt.

A titkári és a pénztári jelentés betérjesztése után a tiszttakar megválasztására került a sor. Egyhangú, nagy lelkesedéssel ismét Baltházár Dezsőt választották meg elnöknek s az egész tiszttakar a régi maradt. Dr. Tüdös István a „Ne temere“ kezdetű pápai enciklikával foglalkozott beszédében. Kifejtette, hogy az enciklika veszélyezteti a felekezeti békeséget. Indítványára a kongresszus határozatilag kimondta, hogy felszólítja a református lelkeszket, hogy a vegyes házasságban élő katolikusokat világosítsák fel, hogy jöjjenek abba az egyházba, amely házasságukat nem tekintí ágyasságnak. Azonkívül a Ne temere ügyében tiltakozó feliratot intéznek a képviselőházhoz.

Veress Jenő indítványára kimondta a kongresszus, hogy eleve tiltakozik a jezsuita-rend recepciója ellen. Szuhaj Benedek felszólalására a kongresszus megállapodott abban, hogy a református lelkeszfizetést 2400 koronában kívánják megállapítani. A tanácskozás folyik.

VÁRMEGYE.

Az új megyeház. Hajdu vármegye közgyűlése tudvalevőleg hétfőn elhatározta, hogy új székházat épít. Ha a közgyűlés határozatát a belügyi kormány jóvá-

hal fejből a nagy ezüst tábla csörömpölvé hullott a Wiltmoserné Ache vizébe dobott drága gyűrűje.

A lakomán résztvevők el voltak ragadtatva, hogy a várkastély asszonya drága gyűrűje olyan csodálatos módon került vissza, de az asszony, Wiltmoserné ajkán megfagyott a mosoly, arca szint változtatott és büszke feje önkénytelenül keblére hanyatlott.

— Ha annak a rejtelmes koldus asszonynak szörnyű átka, szörnyű jóslata mégis beteljesednék?!

A monda hozzá teszi, a gyűrű napfényre került után a Wiltmoser kastélyban csakhamar nagy fordulat állt be, a bányákban az aranyerek eltűntek és a megcsökent jövedelme, az öreg Eramus által összekuporgatott arany halmokat a nagy dobzódások szintén fölemesztették és az alantból magasra emelkedett Wiltmoser utód nagy nyomorral küzdött, — családja vele sirba szállt.

Az ódon Wiltmoser várkastély erődjeit is megemésztette az idő, a terjedelmes épület udvarát jelenleg primitív fakorlát futja körül és birtokosa egy hofgasteini egyszerű földmives, paraszt család.

hagyja, azonnal kiírják a pályázatot az építkezésre, amelyhez március vagy április hóban fognak hozzá. A régi épületet lebontják és az építkezés ideje alatt helyiséget fognak bérelni a hivatalok számára. Az új megyeház egyike lesz Debrecen legszebb középületeinek.

Gyilkos testvérek.

Lefejezett erdőőr.

Borzalmas gyilkosság történt az aradmegyei Brezova községben. Az erdőkerülők lenyakazva, vadászfegyverrel átlöve találták meg Grósz József földbirtokos erdőőrét, Horga Jánost. A csendőrség nyomban széleskörű nyomozást indított, amely délután eredményteljesen végződött.

Kiderítették, hogy a gyilkosságot Popa Sándor és Popa István román legények követték el. A két Popa ugyanis a tilosban legeltette nyáját, Horga János rájuk ijesztett, hogy följelenti őket. A két ember ekkor Horgára támadt, elvették a fegyverét, amelylyel keresztüllőtték, majd pedig levágták a fejét és elhureolták a brezovai erdőbe.

A csendőrség a két gyilkost átszállította az ügyészséghez, ahol Popa Sándor és Popa István vallomást tettek. A borzalmas esetnek még egy áldozata van. Csobán Pétert, a másik őrt annyira megrémítette a gyilkosság, hogy felhuzott ravasz fegyverrel járt.

A szerencsétlen ember a sűrű erdőben megbotlott, a fegyvere elsült, egy golyó a mellébe hatolt és nyomban meghalt.

VÁROSHÁZA.

A városi muzeum nyitvatartása. Az érdeklődő közönség október 1-től fogva a városi muzeumot szombaton délutánonként nem 3 órától 5-ig, hanem 2 órától 4-ig tekintheti meg díjtalanul. Vasárnaponként ezentúl is délelőtt 10-12 óra közt van nyitva a muzeum.

Városi közgyűlés. A város a jövő hónap elején 10. és 15-ike közt tartja közgyűlést, amelynek tárgysorozatát a napokban állítja össze a főjegyző.

Az 1909. évi költségvetés. A felügyelő bizottság ma fejezi be a város jövő évi költségvetésének tárgyalását, amelyet a hét végén fog tárgyalni a jog- és pénzügyi bizottság.

Véres népitélet.

A korcsmai verekedés vége.

Szekelyhidról jelenti tudósítónk, hogy vasárnap este Csanáros községben borzalmas módon vett elégtételt a nép haragja egy duhaj legényen, a ki korcsmai verekedés közben leszúrta ellenfelét.

Erdélyi Péter fiatal gazda a korcsmában összeszólalkozott ifj. Szabó Sándor legénynyel, a ki kést rántott, de a korcsma-

ban lefoglalták a társai. Azonban mikor Erdélyi Péter hazafelé indult, Szabó Sándor utána osont és orozva elébe ugrott s kétszer a mellébe vágta kését. Erdélyi Péter haldokolva rogyott össze. A korcsmából erre kitódult a nép és fellármázták a falut:

— Fogják meg a gyilkost!

Az ittas legények botokkal és foksokkal támadtak rá a menekülő emberre, a ki nem tudott szabadulni s a felbőszült nép félholtra verte. A két haldokló embert beszállították a biharmegyei közpörházba.

SZÍNHÁZ.

A megnyitó előadás. Ötödél hónapi szünet után holnap este kinyílnak színházunk kapui, felgyúlnak a csillárok, hogy az utolsó próbát nyert igazgató bebizonyíthassa, vajjon érdemes volt-e a meghosszabbított bizalomra, avagy méltatlan volt a nagy multu s színész körökben általánosan irigylet debreceni színház igazgatására? A társulat énekes része már tegnap délben visszaérkezett városunk falai közé és ma délután 6 órakor a holnapi megnyitó előadás főpróbáját már meg is tartják. A drámai személyzet tegnap végezte be a máramarosszigeti szezont, ma délben követi a társulat korábban érkezett részét. A holnapi megnyitó előadáson színre kerül Bakonyi G. Kálmán 3 felvonásos operettje, a népszerű dalai révén a nyáron már elkoptatott „Tatárjárás“. Az előadáson, amely (A) bérletben lesz, az énekes személyzet több új taggal és kiegészített segédszeméllyel bemutatkozik. A szereposztás a következő: Magyórossy Rózsa Lili, Lörenly Horváth Kálmán, Lohornyai Ferenczy Frigyes, Riza báróné Zilahyné, Treszka Huzella Irén, Gerő Zilahy Gyula, Wallerstein Ligeti, Bence Győre Alajos, Incedy Kemény Lajos, Elekes Nándor Zsiga, Virág Tallián, Turi Torma. A teljes személyzetet kívül még a színészkola összes növendékei is résztvesznek már ezen előadáson, úgy hogy a nagy méretű színpadon, mintegy 70-80 szereplő lesz. Szóval számban sokat ígér a társulat, más kérdés, mit fog nyújtani a művészet terén.

Küry Klára nagybeteg. Küry Klára, a kiváló művésznő nagybetegesen fekszik leányfalvi nyaralójában. Tegnap éjjel orvosai konziliumot tartottak betegágya mellett.

„Brankovics György“. A holnap kezdődő s érdeklést vált szezont második estélyén színre kerül Abernyik Károly öt felvonásos, megható jelenetekben gazdag történelmi szomorú játéka, „Brankovics György“. A nagyobb koncepciójú műben a felrisszított, de eléggé ki nem egészített drámai személyzet mutatkozik be a főállomás közönségének. A címszerepet Győre Alajos játssza, aki a dráma vasárnapi máramarosszigeti előadásán sikert aratott. Mellette részt vesznek az előadáson még Hahnel, Ternyei, Bérczi stb. és az egész segédszemélyzet. Az előadás B. bérletben lesz.

Az első műsor. Zilahy Gyula szingazgató az első hét műsorát a következőkép állította össze: október 1. csütörtök, megnyitó előadásul Tatárjárás operett (új-donság), az énekes személyzet bemutatkozásul (A); október 2. péntek: Brankovics György, Obernyik Károly történelmi szomorújátéka, a drámai személyzet bemutatkozásul (B); október 3. szombat: Szabiu nők elrablása, Schöntan Pál és Ferenc boházata (C); október 4. vasárnap délután: Goldstein Számi boházata, (bérletszünet, mérsékelt helyárrakkal), este: Tatárjárás ope-

Kiválóságokról ismert, killitásokon is első díjakkal jutalmazott elsőkézből, feltétlen jóállással árusítjuk.

borsajtóinkat Péterfia-utca 73. sz. alatti rak-tárunkon „Debreczeni vasöntőde és Géplakatosság“.

rette, (új szereposztással, bérletszűnet, rendezés helyarákkal); október 5. hétfő: Sámson dráma, (ujdonság, A); október 6. kedd: az aradi tizenhárom vitéz emlékére Szigetvári vitéz, Jókai Mór történelmi szomorujátéka (B); október 7. szerda: Bob herceg operette, Rózsa Lili felléptével (új betanulással C); október 8. csütörtök: Piros bugyeláris népszimű (A); október 9. péntek: Tatarjárás operett (B); október 10. szombat: Szép Heléna mitológiai operett, (új scenirozással C); október 11. vasárnap délután: Sulamith zsidó daljáték (bérletszűnet, mérsékelt helyarákkal), este: Harang legenda, (ujdonság, bérletszűnet, rendezés helyarákkal).

Az általános szavazati jog.

Debrecenben és a Hajduságon.

Rendkívül érdekes a „Budapesti Közlöny“ statisztikai kimutatása a szavazati jog megoszlásáról, ha a pluralitás alapján fogja azt a törvényhozás megcsinálni. Miután a statisztikai adatoknak Debrecenről és Hajdúvármegyéről való részletei közelebbről érdekelnek bennünket, a kimutatásból az alábbi adatokat közöljük:

Debrecenben hármasszavazata lesz 2280 egyénnek, akik közül 99.1% magyar, 0.8% német, 0.1% pedig egyéb nemzetiségű. Kettősszavazata lesz 5523 egyénnek, akik közül 98.7% magyar, 0.9% német, 0.2% tót, 0.1% oláh, egyéb 0.1%. Akinek 1 szavazata lesz 7039 egyén, akik közül magyar 99%, német 0.8%, tót 0.1, egyéb 0.1%; ezek közt munkás 75.9%.

Hajdúvármegyében 3 szavazattal fog birni 1974 egyén, akik közül 99.8% magyar, 0.2% német; 2 szavazattal fog birni 8666 ember, akik közül 98.7% magyar, 0.9% német, 0.2 tót, 0.1 oláh, munkás pedig 27.1%; csupán 1 szavazata lesz 18210 egyénnek, akik közül 99% magyar, 0.8% német, 0.1% tót, 0.1% egyéb nemzetiségű; munkás közül 71.5%.

Debrecenben a szavazatok száma 25.164, Hajdúvármegyében 42.152 lesz. A magyarság szempontjából tehát nincs mitől tartani, ellenben nagyon aggodalmas az, hogy a munkásság kevés joghoz jut és bizony még reménye sem lehet rá, hogy Debrecenből és Hajdúvármegyéből képviselőt küldhessenek az ország házába.

UJDONSÁGOK.

Debreceni tájékoztató.

Főiskolai olvasóterem (Collégium) nyitva Vasárnap kivételével naponta d. e. 8-12. d. u. 3-6. Főiskolai anyakönyvtár (Collégium) nyitva Vasárnap kivételével naponta d. e. 8-12. d. u. 3-6. Főiskolai muzeum Collégium nyitva vasárnap d. e. 10-12. — Városi muzeum (Hatvan-u. 23.) nyitva minden szombat d. u. 2-4. Vasárnap d. e. 10-12-ig. — Csokonai ereklyetár (Hatvan-u. 23.) nyitva minden szombat d. u. 2-4. Vasárnap d. e. 10-12. — Gönczy tanszermuzeum (Hatvan-u. 23.) nyitva minden szombat d. u. 2-4. Vasárnap d. e. 10-12. — Zenede Cspó-utca 20. — Ternaosarnok. Péterfia-utca 76. Kéz ügyesítő műhely. Kereskedelmi iskola. Nyitva Szerda és Szombat d. u. 2-5. Siketnéma tanintézet. Csapó-u. Vetőmag vizsgáló állomás. (Pallagi gazdasági tanintézet.) Dohány kísérleti állomás. (Pallagi gazdasági tanintézet.) Vegykísérleti állomás. (Pallagi gazdasági tanintézet.) Kórház. Péterfia-u. végén, betegek d. u. 2-4-ig látogathatók. Női klinika. Attila-tér. Gyermek-

menhely. Mester-u. végén. Margit fürdő telep. Péterfia-u. Vizgyógyintézet. A nagyerdőn. Dohánygyár. Attila-tér. M. Á. V. műhely Allomás. István malom. Péterfia-u. Stern kefégyár r.-t. Vénkert. Falk kefégyár. Miklós-u. végén. Gebauer érokoporsó gyár. Homokkert. Erőtakarmánygyár Margit fürdő telep.

* Elnökválság a 48-as pártban.

A debreceni függetlenségi és 48-as párt elnöki állásáról tudvalevőleg lemondott Márton Imre ügyvéd és bár nem akarták elfogadni lemondását, határozott kívánságára kénytelen volt tudomásul venni a párt intéző bizottsága a lemondást. A pártgyűlést a jövő hónap közepére fogják összehívni. A pártban nagy a forrongás az elnökválság miatt. A pártelnöki állásra a legtöbb kilátása Juhász Ignác ügyvédnek van.

* **Névváltoztatás.** Friedmann Elemér debreceni illetőségű nagyatádi lakos, családi nevét belügyminiszteri engedéllyel Békésire változtatta.

* **Jogász vigalmi bizottság megalakulása.** A jogász ifjuság f. hó 27-én tartott gyűlésén választotta meg vigalmi bizottságának tisztikarát, Egyhangulag és közlekedéssel választották meg elnöknek ifj. Magoss György 2 jh-t, alelnöknek: Falk Tibort másodévről és Moldován Lászlót első évről. Főtitkár: Fialka Géza 1 jh. Titkárok: Nagy Loránd, Roncsik Jenő, Vass Károly, Ballay Gyula, Poroszlav István. Pénztáros: Bagdy János. Ellenőr: Mandel András.

* **Német archaeologus Debrecenben.** Dr. Schmidt Hubert berlini tanár és régész, aki nyári szünidejét a magyarországi kő- és bronzkori agyagmivesség emlékei tanulmányozására használta fel, pár nap előtt meglátogatta a debreceni kollegium régiségtárát s a városi muzeumot is. Amott leginkább egy különös alakú díszített agyag-edény vonta magára a német tudós figyelmét. Ezt az őskori edényt Hosszupályiban találták. A városi muzeumban pedig a Hortobágyon, az Arkus víze mellett kiásott idól (női alakot ábrázoló isten-szobrocska) lepte meg, amelyet vázlatkönyvébe le is rajzolt.

* **Elhajtott lovak.** Veress Sándor tégláskerti lakos tegnap este egyik Késes utcai koresmába tért be s ezalatt szekerét, melybe két ló volt fogva, az utcán hagyta. Míg ő a koresmában volt, valaki a lovakat szekerestől elhajtotta. A megkárosított ember panaszt tett a rendőrségen.

* **Tüdős János dr. polgármesterjelöltsége.** A tisztujítás küszöbén a legelső korteshang már hallatja a hangulatot. Szántsándékkal nem irtunk eddig róla, mert az a véleményünk, hogy pártokon felül álló újságnak nem szabad pártoskodni. Miután azonban megtörtént dolgokkal állunk szemben, kötelességünk róla elfogulatlanul hírt és véleményt adnunk. Az idén jár le Kovács József polgármesteri megbízatása. A függetlenségi és 48-as párt elnöki székéből került oda és ha nevéhez nem fűződnek is korszakos alkotások, azt mindenkinek el kell ősmerni, hogy tisztakezü, érintetlen tisztességi köztisztviselő volt. Miután a 48-as párt elnöke volt azelőtt, szinte érthetetlen, hogy a 48-as pártban indult meg a mozgalom megbuktatására. Az ellenjelöltje dr. Tüdős János ügyvéd lesz, a debreceni első takarékpénztár ügyésze, ha ugyan vállalja a szerepet, mert hiszen neki is anyagi áldozatot kellene hozni a polgármesterségért, éppen mint Kovács Józsefnek kellett 6 év előtt. Mindenesetre méltó ellenfelek lesznek és ha Debrecen közéletében számottevő tényező még a becsület és tisztesség, nehéz választása lesz a törvényhatósági bizottságnak.

* **Veszedelemes légycsipés.** Komlóssy Dezsőné urnót súlyos szerencsétlenség érte a napokban. Egy inficiált légy arcán megcsipte, minek következtében ágyban fekvő beteg lett. Állapota a gondos orvosi gyógykezelés folytán már javulóban van.

* Vissza a halál torkából.

A debreceni közkórház főzőnöje, Rákosi Juliska, pár nappal ezelőtt — mint azt megírtuk — öngyilkossági szándékból nagymennyiségű morfiumot, ópiumot és maró-szódát vett be. Tettét azonban csakhamar észrevették, bár már így is súlyos belső sérüléseket szenvedett, de Matejin Simon dr. és Ujfalussy József dr., igazgatófőorvos gyógykezelése folytán sikerült a halálba vágyó nőt az életnek megmenteni. Rákosi Juliska tegnap már el is hagyta betegágyát.

* **Vendéglősök, kávéosok és pincérek összejövetele.** A pár héttel ezelőtt Debrecenben lefolyt országos vendéglős kongresszus után tegnap este jöttek először össze a debreceni vendéglősök, kávéosok és pincérek. Az összejövetel társasvacsorával volt egybekötve és a Frohner-szálloda éttermében folyt le. A társasvacsorán az első pohárköszöntőt Hauer Bertalan, a debreceni kávépartársulat elnöke mondotta. Majd pedig Boldizsár Kálmán dr. rendőrtanácsos szép szavakban köszöntötte a vendéglősöket és hangoztatta, hogy ők is missziót teljesítenek. Dr. Weinberger Sándor, a debreceni kávépartársulat jogtanácsosa Hauer Bertalan elnökre mondott sikerült fölköszöntőt. Az egybegyűlteket Gundel Jánoshoz, a magyarországi vendéglős-szövetség elnökéhez, valamint Bokros Károlyhoz, a nyugdíjgyűlés elnökéhez üdvözlő táviratot küldtek. Az összejövetel, amelyen Magyar Imre és fia elsőrendű zenekara játszott, a késő éjjeli órákig és mindvégig a legkellemebb hangulatban eltartott. A kitűnő menü Rosenberg Sándor pompás konyháját dícsérte.

* Védekezés a kolera ellen.

A belügyminiszter rendeletére a debreceni rendőrség is a legszigorubb intézkedéseket fogantatosította, hogy a külföldön duló veszedelmes betegségnak, a kolerának nálunk való esetleges pusztítását megakadályozza. Pár nappal ezelőtt plakáton hirdették az óvintézkedéseket, most pedig tegnap óta az összes polgári biztosok az egész várost bejárják s köztisztasági razziait tartanak, úgy hogy még a házak legelrejtettebb helyeit is felkutatják és ha valahol tisztátalanságot találnak, a ház gazdáját a rendőrség a legszigorubb büntetéssel sújtja.

* **Fizetéseképtelenség.** Grünfeld Sámuel debreceni kereskedő hitelezőinek fizetéseképtelenséget jelentett.

* **Tegnapi halottak.** A tegnapi nap folyamán a következő haláleseteket jelentették be az állami anyakönyvi hivatalnál: Reiter Sándor r. kath. 5 éves, Szendrei Jánosné ref. 50 éves.

* **Mindenféle nyomtatványt,** eljegyzési kártyát, meghívókat, jelentéseket, könyveket, falragaszokat, irodai nyomtatványokat olcsón és izlésesen készít a Debreceni Ujság nyomdája. Megrendelések lapunk kiadóhivatalába intézendők.

* **Zene-estély a Royal kávéházban.** Magyar Imre és fia teljes zenekara által.

* **Késsel a rendőrré.** Nagy népesdületet idézett elő tegnap délelőtt az Arpád téren Huszti János fuvaros, aki Imre József 15. számú rendőrré, amiért rendre figyelmeztette, egy zsebkéssel rátámadt és le akarta szurni. A dühöngő embert végre sikerült lefogni és bekísérték a bűnügyi osztályra, ahol az eljárást megindították ellene.

* **Csaló fékező.** A m. kir. államvasutak debreceni üzletvezetősége följelentést tett a királyi ügyészségen Halász Imre volt debreceni vonatfékező ellen, aki hamis névaláírással fölvette egy másik vasutas fizetésének egy részét, 64 korona 76 fillért. A kir. ügyészség közölközésére miatt folytatja a följelentett fékező ellen a vizsgálatot. Halász Imre jelenleg, miután hely és foglalkozás nélkül van, a rendőrség foglya. At fogják kísérni a királyi ügyészség fogházába.

* **Hová menjünk színház után?** Csakis a Márkus Dréher ét-termébe. Színházi előadások után friss vacsora, sok különlegesség. Halak, vadak. Frissen csapolt Korona à la Pilseni sör, kittäinő fajborok. Társaságok részére szeparék, nagyobb társaságoknak a virág-életterem. Naponta nagy zene-hangversenyek.

* **Debreceni Zander gyógyintézet** Piac-utca 59. Telefon 389. Teljes physikális gyógyberendezés. Főbb javalkatok: Idült gyomorbelatonia, székrekedés, elhízás, köszvény, csusz, idegszabák (ischias stb.). Csonttörések és egyéb sérülések után visszamaradt mozgászavarok. Erelmeszesedés, szivbajok, bronchialis asthma, neurasthenia, bennulások. Gyenge testalkatu gyermekek fejlesztése. (Zander módszerével.) Gerincelgömbülések. Forró lég fürdők. Villamozás. Az órák beosztása: Férfiak d. e. 12-1-ig és d. u. 6-7-ig. Nők d. e. 11-12-ig és d. u. 5-6-ig. Gyermekek d. u. 4-6-ig látogatathatják. Dr. Szász Adolf orvos.

* **A „Hungária“ kávéház az előkelő osaládok egyedüli találkozó helye.** Naponként zene-estély. Dus választék színházi vacsorában. Saját termésű borok. Társaságok részére külön terem.

* **Utazó bőröndök.** Nyulszőr pehely könnyű kalapok 250-ért, fiu és férfi szalma kalapok 1 koronáért. Hosszu száru női keztyű 29 krajcárért kapható, a Nyakkandó király volt helyiségében Stern F. főposta mellett.

Andrássy és a király.

Az általános szavazati jog.

Mikor Andrássy gróf legutóbbi audienciáján az uralkodóval megismertette javaslatát, Ferenc József — amint a Polgár írja — ezt igen kelletlenül fogadta s állítólag gunyosan így szólott:

Szépnek éppen nem mondható. Én ezt az egyenlő és titkos választói jogot kevésbé látom egyenlőnek és titkosnak. Mindenesetre kísérelje meg a hangulatkeltést az érdekében. De ez utolsó szót még nem mondom ki.

Andrássy egyelőre ennyivel is meg volt elégedve, végleges tervezetét azonban mindmáig nem mutatta be a királynak, s így az előzetes szentesítés meg sem lehet. Most tehát minden azon fordul, hajlandó-e az uralkodó az összes függő katonai kérdések kedvező elintézése fejében szankcionálni a reformot. A kormány az alsó, értsd a parlament és az ország ellentállásától nem fél, csak a koronától. Andrássy ugyanis ismételtén kijelentette, hogy javaslatával áll vagy bukik. A helyzetet most még a trónörökös komplikálhatja. Ferenc Ferdinánd főherceg esütörtökön érkezik Budapestre s neki is lesz szava Andrássy előterjesztő-

séhez. Már pedig nagyon könnyen lehetséges, hogy ő, a ki az általános és egyenlő szavazati jog híve, a torz-javaslat ellen fordul. A trón várományosa ugyanis a jövőre konszolidált viszonyokat akar s nagyon szeretné megtörve látni a magyar oligarchiát, a mely apró lázongásaival már annyi kellemtelenséget szerzett a dinasztának.

TÁVIRATOK.

Minisztertanács.

Budapest, szept. 29. A minisztertanács szerdán délben 12 órakor tart ülést, amelyen a felszinen forgó kérdésekkel fognak foglalkozni.

Trónbeszéd a delegációban.

Bécs, szeptember 29. Beavatott helyről vett értesülés szerint a delegáció megnyitáskor az uralkodó fontos kijelentéseket fog tenni a keleti kérdéssről. A megnyitás után 3-4 napi szünet lesz, hogy az alatt a delegátusok tanulmányozhassák a költségvetést.

Nagyidők tanuja.

Rimaszombat, szept. 29. Hamvay Sándor községi jegyző, volt 48-as honvéd főhadnagy, ma 79 éves korában elhunyt.

Leégett fatelep.

Ujvidék, szeptember 29. Ma leégett Freund József fatelepe és gőzfűrészgára. A kár 500.000 kor.

Várják a spanyol királyt.

Budapest, szept. 29. Alfonz spanyol király fogadtatására megfekték az előkészületeket. A főváros nagy pompát fog kifejteni a spanyol király látogatása alkalmából.

Az öngyilkos tanár.

Miskolc, szept. 29. Hohn József, a kath. főgimnázium tanára, akit felfüggesztettek állásától, ma öngyilkossági kísérletet követett el: melbe lőtte magát. A szerencsétlen fiatal tanár állapota életveszélyes.

Elfogott rablógyilkos.

Sopron, szeptember 29. A rendőrség ma este letartóztatta Tóth Pörge Imre nevű legényt, aki 3 év előtt két társával megölte és kirabelta Holló Mátyásné nevű halászasszonyt. A gyilkos cimboráit az éjjel letartóztatták.

Sziven lőtte magát.

Székesfehérvár, szept. 29. Balog Károly 24 éves fodrász segéd ma délután az anyja sirján sziven lőtte magát.

Az örült rémtette.

Bécs, szept. 29. Ma délben a Ringstrassén 3 uri leány ellen revolveres merényletet követett el egy örült. A szerencsétlen örjngő háromszor rálőtt a fiatal leányokra, szerencsére azonban csak könnyebb sérüléseket okozott rajtuk. Az örültet elfogták, de személyazonosságát nem tudták megállapítani.

Királysértő polgármester.

Sátorajauhely, szept. 29. Székely Elek polgármestert a mult évben 2 havi fogházra ítélte a törvényszék királysértésért, amit az ideges ember, a rendőrkapitány-nal való szóváltása közben követett el. Az ítélő tábla a hivatalvesztés mellőzésével 600 koronára

szállította le büntetését, a kuria azonban 10 napi fogházra ítélte, a hivatalvesztést azonban mellőzte.

Osztálysorsjáték.

Budapest, szept. 29. Az osztálysorsjáték mai huzásán a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki: 200.000 koronát nyert: 38236. 15.000 koronát nyert: 107364. 10.000 koronát nyertek: 61254 122513. 500 koronát nyertek: 19599 36663 53032 63942. 2000 koronát nyertek: 11559 11775 13141 14100 16898 25173 26172 26508 27982 36794 37969 44719 51062 63255 82504 82645 98836 103010 117534 118759 119226 120871. 1000 koronát nyertek: 549 1316 3900 4018 6297 11842 12165 12426 13263 13922 15844 18193 20728 24878 25959 26823 31094 41166 47970 48563 50093 52853 52956 57566 61996 66908 70616 73646 77631 78002 79899 81310 81800 83604 89027 90437 91431 93018 95880 96047 97196 111024 112887 113378 115687 118369 118802 119446 120372 120664 120749 12140. 500 koronát nyertek: 2249 3090 6031 6334 6819 12202 12934 14536 16748 17340 19574 12470 23605 24349 24719 27262 30164 35637 36395 38448 40815 43796 45788 47622 47883 48083 49254 53597 61203 61582 61972 66628 67460 69145 69174 73121 79474 79572 80044 81707 83868 85162 85587 89311 91060 93085 93760 94548 99651 101893 104570 105113 105280 105632 110024 112088 115238 118307 119092 123922 124165. A többi húzott számok 200 koronát nyertek.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Tolvaj gulyásbojtár.** Csonka András tizenöt éves hajdusámsoni gulyásbojtár, a ki Sándor János ottani gazdánál szolgáló úgy látszik, nagyon unatkozott a legelész kolompos gulya mellett, mert hogy az időt jobban elüsse, gazdája óráját ellopta. Azonban nem sokáig élvezhette az óra ketyegését, mert tette kiderült, a minek következménye az lett, hogy a debreceni kir. törvényszék Oláh Miklós dr. bíró elnöklésével tizenégy napi fogházbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

§ **Egy tanítónő megfigyelés alatt.** Ez év március 13-án tárgyalta a debreceni kir. törvényszék azt a rágalmazási pört, melyet Nyári Albert báró külügyminiszteri titkár, Makay Béla dr. miniszteri osztálytanácsos és Halász Ferenc miniszteri tanácsos indított Faragó (Feingold) Irén hajduböszörményi tanítónő ellen. Ítéletet ekkor a bíróság nem hozott, hanem elrendelte a vádlott elmebeli állapotának megvizsgálását. Horváth Arthur dr., Láng Sándor dr. és Horváth Károly dr. törvényszéki orvosok azóta többször megfigyelték Faragó Irént. Tegnap volt az utolsó vizsgálat, melynek eredményét az orvosok be fogják terjeszteni a törvényszékhez.

§ **Sulyosított ítélet.** A debreceni királyi törvényszék ez év május 9-én Badon Mihály napszámot lopás vétségéért két havi fogházra ítélte. Mikor az ítéletet a törvényszék kihirdette és az jogerőssé vált, a királyi ügyésznek tudomására jutott, hogy az elítelt már többször büntetett egyén, a kinek pár évvel ezelőtt szintén lopások miatt gyült meg a baja a büntető igazságszolgáltatással. Az ngyész ennek folytán a pör újra felvétele s egyben sulyosítást kért. Tegnap tárgyalta ezt az ügyet a törvényszék és az előzőleg kimondott ítéletet hatályon kívül helyezte s Badon Mihályt, mint többszörösen büntetett egyént, hat havi börtönbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

§ **Elítelt verekedők.** Két öreg verekedőt ítelt el tegnap a debreceni királyi törvényszék. Az elítelt verekedők, Szilágyi József ötvennégy éves és Csomós Mihály

debreceni lakosok, akik ez év április 14-én valami fölött összeszólkóztak, aminek az a szomorú következménye lett, hogy egymást kölcsönösen botokkal úgy elverték, hogy Szilágyi nyolc, Csomós pedig husz napon túl gyógyuló sérülést szenvedett. A törvényszék Szilágyi Józsefet nyolc napi fogházra és tíz korona pénzbüntetésre, Csomós Mihályt pedig három napi fogházra és öt korona pénzbüntetésre ítélte, mely ítélet jogerős.

Revolveres drámák.

Gyilkos merénylet egy perditá ellen.

Fővárosi tudósítás.

Inecz Mária 21 éves leány Mohácsoson egy nyilvános házban volt, ottan ismerkedett meg vele Krizer György 24 éves kávéfőző segéd; megszerette a leányt és addig takarékoskodott, addig gyűjtötte a pénzt, míg összehozott annyit, hogy a leányt kiváltotta.

Eljötték Budapestre, legény itten foglalkozást talált, lakást béreltek és úgy éltek, mint férj és feleség.

Krizer megígérte a leánynak:

— A mint annyi pénzem lesz, hogy a berendezés költségeit lefedni tudom, feleségül veszek.

A leány azonban beleunt a zavartalan boldogságba; a múlt héten megjelent a rendőrségen, multjára való hivatkozással kiváltotta jegyét és újra megkezdte a régi életet. Krizer lakásáról bucsu nélkül ment el, csak levelet írt neki, melyben elmondotta, hogy megunta a nyugalmat.

A fiatal ember kétségbeesetten kereste a leányt és amikor megtalálta, könyörgött, térjen vissza hozzá, de a leány hajthatatlan maradt.

— Elég volt a boldogságból ennyi! — mondotta.

Az éjszaka Krizer az O- és Nagymező utca sarkán revolverrel ráesett a leányra, újra megkérdezte, akar-e vele hazamenni. A leány durván elutasította.

Ekkor rálőtt a leányra, de nem talált. Inecz Mária segítségért kiabálva elszaladt, Krizer utána, de mielőtt másodszor lőhetett volna, rendőrök lefoglalták.

Bevitték a főkapitányságra, ahol letartóztatták.

Egy másik revolveres merénylet is volt az éjjel a fővárosban. Hertl Károly 21 éves napzámos részegen ment haza Úlló ut 52. sz. alatti lakására és mert felesége szemrehányásokat tett neki, agyon akarta löni. A házbéliek a dühöngőtől elvették a revolvert. Hertl behozták a főkapitányságra, ahonnan, mire kijózanodott, hazaengedték.

HIREK.

A spanyol király Budapesten. Alfonso spanyol király csütörtökön délután Budapestre érkezik. A belügyminiszter rendelkezett, hogy a magyar határtól Budapestig a sinek mentén minden ötszáz lépésre egy-egy csendőr álljon. Ama helységeken, amelyeken át a királyt hozó vonat áthalad, a legmesszebbmenő óvintézkedéseket fogantatosították. Budapesten is egyedül és kizárólag az a dolga most a rendőrségnek, hogy biztosítsa a spanyol király itt tartózkodása háborítatlanságát, miután a rendőrségnek kezére jár a közönség is.

Cigányok és csendőrök harca. Dédáról jelentik: A dédai uton cigányok oláh munkásokkal összeverekedtek. Forika Luter őrsvezető és Szilasi György csendőr az időközben elmenekült cigányokat elő akarta állítani és így azok lakására mentek. A cigányok azonban nem akartak engedelmessé válni a csendőröknek, hanem megrohanták őket

és Vlajk cigány megragadta Szilasi csendőr fegyverét, míg egy másik cigány, Moldován, kovácspörölyvel súlyos csapást mért a csendőrré, aki ettől megtántorodott. Forika csendőr látván, hogy társa elesik, kardot rántott és Moldován fejét kettéhasította. A cigányok most újból pörölyvel akartak az időközben magához tért Szilasinak menni, de ez a pörölyt ráfogó Vlajk Danillót mellbeszurta, ki nyomban meghalt. A verekezésben Szilasi csendőr és Vlajk Tódor cigány súlyosan megsebesültek. Tóth János őrmester jelentést tett az esetről felettes hatóságának. A bizottság a helyszínen kiszállt.

A levegő meghódítása. Le Mansból jelenti egy táviratunk: Wright tegnap a léghajózási bizottság által kikötött díjért állt sorompóba. Wright 1 óra 2 perc és 14 másodperc alatt 48 kilométert és 120 métert tett meg és ezzel saját utrekordját 9 kilométerrel és időrekordját 13 perccel szárnyalta túl. Este Wright egymásután egy kísérővel két felszállást tett. A kísérő észleleteiről megkérdezve, kijelentette, hogy teljesen biztonságban érezte magát. — Bourdanból jelentik, hogy ott tegnap este meglehetősen nagy léghajó volt látható, a mely hirtelen tüzet fogott és az erdőbe esett le. A léghajó romjait eddig még nem találták meg.

Dinamit a diván alatt. A Lip-pával szomszédos Kelmák községben ismeretlen tettes Zsuku Aurél dugzagdag földbirtokos lakásába a nyitva felejtett ablakon beosont és a diván alá dinamitot helyezett el. A dinamit az éjjel felrobbant és az ablakokat, a szoba butorzatát darabokra tépte, valamint a falakon is több repedést okozott. Zsuku, aki véletlenségből a másik szobában aludt, egyik fülére meg-siketült, más baja nem történt. A tettest keresik. Azt hiszik, hogy a merénylet boszu műve.

Szerencsétlenség. Magyaránizsáról írják nekünk: Szántó Ferenc gözmalmi munkás a maíom hűtőmedencéjében fürdött, de hirtelen alámerült és társai holtan húzták ki a vízből.

A Debreceni Újság szerkesztősége és kiadóhivatala: Főter, Lamprecht-palota, az udvarban földszint, telefon 411. Hivatalos órák: Reggel 8 órától 12-ig, délután 2 órától este 7 óráig. Este 7 órától a lap szellemi és anyagi részét illető minden megkeresés a Debreceni Újság nyomdájába. Arany János-utca 47. sz. alá intézendő.

Áru- és értéktőzsde.

Szeptember 29.

Budapesti gabonatózsde.

Változatlan áron elkelt (50 kilogrammonként) 25,000 mm. buza.

Rozs, tengeri, zab változatlan.

A határidő-üzlet.

A határidő-üzlet nyugodt irányzattal nyílt meg. Az üzlet folyamán az irányzat némileg javult, később azonban a spekuláció realizálása következtében elgyengült. A gabonaneműek ára néhány fillérrel hanyatlott.

A forgalom mérsékelt volt.

Az árak 50 kilogrammonként:

	Kezdeti	Változás
Buza október	1130	1165—1158
Buza ápr. 1909.	1189	1191—1186
Rozs októberre	937	934— 936
Zab ápril	980	975— 976
Zab októberre	801	802— 801
Zab április	840	837— 839
Teng. aug.	—	—
Tengeri május 1909 . . .	739	737— 738

Budapesti értéktőzsde.

A mai előtőzsde nyugodt hangulattal nyílt meg. Az üzlet folyamán azonban bécsi vételek következtében az irányzat megszilárdult és a forgalomba került értékek árfolyamai mérsékelt üzlet mellett 1—2 koronával javultak. Déli vasut részvényei a nagyobb kereslet folytán előnyben részesültek és 4—4 koronával javultak. A helyi piacon azonban gyenge volt az irányzat és a két villamos vasut részvény 2—3 koronával olcsóbban kelt el.

A kis-macsi tejgazdaságban kapható házhoz szállítva.

Csemege-vaj,

1 1/2 1/4 kilós csomagokban — ár 4 kor. 2 kor. 1 kor.

Hab tejszín,

1 ltr. 0.5 0.2 literes palackokban — ár 2 kor. 1 kor. 50 fill.

Teljes tej,

2 és 1 literes palackokban ltr-ént 24 f.

Megrendeléseket elfogad a gazdaság, (városi telefon 591) vagy Mayer Jenő csemege-üzlete.

Nagy Lajos

hirdetési irodájából Csapó utca 13. sz.

Most kell megragadni a kínálkozó alkalmat!

A Faragó-féle ház a Mester-utcában a tulajdonos elhalálása miatt eladó.

Óriási hosszú front az utcára. Mester utca 39. számú ház. Miután a két örökös Debrecenből elköltözik, minden elfogadható ártért megkapható. A lakásokon kívül van rajta nagy péküzlet, kovácsműhely, lóvasaló szin és kerékgyártóműhely. 2029

Téli eltartásra felkötni való, kiváló minőségű **csemege-szöllő**

PASSATUTTY

és

SCHASELAS

vegyesen: kilója 22 kr.

Muscat, Passatutty.

és különféle teelős exquisit fajok kilója 24 krajcár.

5 klg. kosarakban vasuton szállítva

Megrendelhető:

Klobusitzky Géza,

Monostor - Pályi szállótelepén.

Posta, vasut és táviró állomás.

Monostor-Pályi (Biharmegye.)

NYOMDAI MUNKÁK!!

eljegyzési kártya,
meghívó, jelentések, könyvek, falragaszok,
IRODAI NYOMTATVÁNYOK,
csinos és izléses kivitelben, — gyorsan és a leg-
olcsóbb árakon készülnek a

Debreceni Ujság Nyomdájában
Arany János-utca 47. szám alatt.

Megrendelések a kiadóhivatalban is eszközölhetők,
Piac-utca 42. szám alatt (Lamprecht-palota).

FESTŐISKOLA

Rajzó Miklós

festőiskolája

Piac utca 42. sz. a.

Hátul a kerthelyiségben megnyílt.

Beiratkozásokat ugyanott elfogad
d. e. 9—12-ig, d. u. 2—4-ig.

LÁSZLÓ ZSIGMOND ÁLLATORVOSI

RENDELŐ-IRODÁJA

nagy és kis állatok részére Csapó-u. 30.
Telefon 558 sz.

Nagy Lajos,

hirdetési irodájából Csapó utca 13.

Eladó gyönyörű kis új ház, ol-
csóért és kevés pénz kell hozzá!

A létaí utfélen levő Geréby-telepen
a Béres József tulajdonát képező szép kis
új ház családi körülmények miatt igen ol-
csóért megkapható és a megvételhez 5—6
száz frt. elegendő. Óriási nagy telek, jóvízi
kut, szép darab csemege szálló. 2030

Görögán és Somossy

Menyasszonyi kelengye, szőnyeg-
áruháza.

Debrecen, kistemplombazár.

Megérkeztek az

Őszi idény ujdonságai

női ruhakelmék — flanellek
selymek — ruhadiszekben.

Óriási választék.

Zálogcédulát vesznek

brilliáns gyűrűről!

Artner Sándor, Csapó-utca 13. sz.

Az őszi idényre

gyönyörű szép ujdonságok
érkeztek

női ruha diszekben

u. m.

himzések, applicációk,
sujtás, tresse és zsinor-
rozások, mellény-sely-
mek és bársonyok

Bosznay J. és Társa

dívatáruháza

Debrecen, Kossut-utca 5. sz.

Moskovits József

úri szabó dívaterteme

Angol és hazai szövet
ujdonságok raktára

A legelegánsabb

úri ruha különlegesség

elsőrendű szabóműhely

* Piac-utca 46. szám az udvarban. *

A bőr ápolása kötelesség az egészség
érdekében s erre alkalmasabb szer a

Mollitergin,

mely megőrzi a bőr (az arc- és kéz) bőrnek)
édeségét, hirtettségét, rózsaszínben játszó
fehérségét. Megszünteti a kéz- és láb-
szárazságot. Az eldurvult, kirepedezett és szelkítjta arcot
vagy kezet, a legrovidebb idő alatt fehérré s
puhává teszi! Poudre alá is igen ajánlatos!

Mátécsa gyors és biztos! Egy üveg
Mint bőrápoló szer páratlan MOLLITERGIN
Teljesen fémmentes és ártalmatlan! Ár 1 kor.

Készítő helye s főraktára

Mihalovits Jenő gyógyszerháza a „Kigyó”-hoz
DEBRECENBEN,

Főpiac 31. sz. alatt, a Városházzal szemben.

Egy ló után való
jó karban lévő

árúkihordó-kocsi

megvételre kerestetik.

Czím a kiadóhivatalban.

Szakképzett irodai munkaerők mér-
legképes könyvvezetőket, gyorsírókat,
gyönyörű írásu levelezőket, kiváló szá-
molókat lelkiismeretesen kiképez, elő-
kelő cégeknek ajánl!

Zalai Márk tanár

3 havi könyviteli szaktanfolyama
felhőttek számára. Kezdet októ. 3.

Beiratás naponta 10—12-ig (József kir. hg. utca
42. sz. udvarkerti lakás). Tandíj 60 korona.

Magyar találmány! Magyar ipar!

66% Tüzelőanyag megtakarítás 66%
érhető el új és régieserép kályhánál a

RAPID

alkalmazásával. Bizottságilag kipróbálva
az összes európai és amerikai egyesült-
államokban szabadalmazva.

Több előismerő oklevél.

Nagyság szerint 30—36 koronáért kap-
ható és megrendelhető:

TÓTH GYULA

vaskereskedésében (Telefon 29) és a „RAPID”
gyorsfűtő vállalatnál (Telefon 647)

!! Egyéves önkéntes urak figyelmébe !!

Van szerencsém a leendő egyéves önkéntes urakat értesíteni, hogy nálam
bármely fegyvernemhez tartozó urak részére a legjobb s legelegánsabb kivitelben
és igen jutányos árban készülnek

EGYENRUHÁK.

Minden megrendelt egyenruháért valamint felszerelési cikkek szabályszerűségéért felelősséget vállalok

Ugyancsak kitűnő lovagló (brites) nadrágokat valódi angol sza-
bás szerint készítek. — Ugyancsak polgári öltönyöket valamint
dizsmagyar öltönyöket a legelegánsabb kivitelben készítek.

Kiváló tisztelettel

KISZEL SÁNDOR

katonai- és polgári szabó. Elsőrendű
katonai felszerelési cikkek raktára.
Debrecen, Kossuth utca 19. a színházzal szemben.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja 10 szögig 40 fill., minden további szó 4 fill., vastagabb betűvel nyomtatott szó 8 fill.

Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg beküldetik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

LEVELEZÉS.

ÖZV. M. F. né utójára leveled van, ott vedd át a kis emberkedőtől. 127

KI VÖLNA hajlandó fiatal molett asszonykát 100 koronával sürgősen kisegíteni, visszafizetésre „Örökké halás” címen a kiadóba.

AJÁNLAT.

ISKOLAI idényre ajánlok a női kézimunkákhoz tartozó összes anyagokat, mintakendőket, pamutok, horgoló cérnák a legolcsóbb árban szerzhetők meg: Füstös Dezső előnyemda és női kézi munka üzletében Piac u. 12 sz. 10018

HARISNYAKÖTŐ IPAR VÁLLALAT. Harisnyák kötése és fejelése felvállaltatik Benyáts Emilnél Debrecen, Tisza palota. 9118

LEGUJABB!
Ön-beretvá-
kozó készü-
lék, teljesen
veszély men-
tes, 12 darab
kétlűpengé-

14 koronás, Kurián Gyula üzletében Piac-
utca 9. Bika szálloda mellett. 9585

HAJ HAJ Hajfonatok, parókkák, hajbetétek
copfok, frizettek jutányosan, mindennemű haj-
munkákat készít Bocán Ferenc fodrász, Hat-
van utca 2. Kihullott hajat veszek. 9409

MODERN frizurákhoz legújabb drótbetétek
nagyon jó önfésüléshez, kapható Bocán fod-
rásznál Hatvan-u. 2. sz. Hajfonatok, parókkák
lokknik, frizerek, betétek. Kihullot hajat veszek. 57

TARKA ruha varró nő ajánkodik hazakhoz,
otthon is vállal. Cim a kiadóban. 118

KÉT utcai szoba butorral vagy annélkül kiadó,
Szappanos-u. 16. sz. 117

KIADÓ boltelhelység. Főpiac legforgalmasabb
helyén hentes üzletnek különösen alkalmas.
közelebbit a kiadóhivatalban. 112

URI hazakhoz ajánkodom mosni, vasalni. Csillag
utca 21. sz. 115

TELJES ellátás kapható 50 koronaért, Eötvös
utca 19. sz. alatt. 114

KERESLET.

EGY jó családból való fia tanulóknak felvétetik
Félegyházy János fűszer üzletében. Piac- és
Miklós-utca sarok. 10051

EGY gépvarrónó 3-4 heti munkára felvétetik,
Fohz sákuüzletében Petőfi tér. 93

FÜSZERKERESKEDŐ segéd jó detailista és
egy pénztárnoknö felvétetik. Cim a kiadóban. 99

JÓ és helyesírású kisasszony irodai munkára
felvétetnek Hatvan utca 8. 110

Munkasleányok felvétetnek Neumann Nándor
vegyi gyárában Hatvan utca 8. 106

KÖNYVELÉSSEN jártas fiatal hivatalnok irodai
munkafoglalkozást keres. Cim a kiadóba. 89

HÁZMSTER kerestetik Deák Ferenc-u. 5. sz 116

Fűszerkereskedő segéd, jó pudlista tövétetik
Kovács Mihály utódánál. 121

Jó munkás csizmadia segéd kerestetik drb.
számra 3 kor. és 3 kor. 20 fill. fizetéssel.
Cim a kiadóba. 122

Munkások aprított tűzifa fűszekmarákba raka-
sára havi fizetésre felvétetnek, Vasutasok
Gőzfűtő telepén jelentkezésnaponként reg-
gel 6-7-ig. 124

GYERMEKEK mellé jó modord leányt keresek
német ajku előnyben részesül, Keszler A.-né
Bajzástér 5. 126

ELADÁS.

ELADÓ négyes Nicholsón és hatos Shuttleworth
garnitúrák, teljesen jó karban, cim a ki-
adóban. 82

ELADÓ saslaui csemege szőlő, kilója 24 fillér.
Simonffy utca, vassátor 4. sz. 92

CIMBALOM eladó, Darabos-u. 40. sz. 108.

HASZNÁLT butorokat eladok, használt butoro-
kat veszek. Tibainé Kossuth-u. 41. 78

ERZSÉBET-U. 22. sz. sarok ház jömeneteli
fűszerüzlettel előnyös feltételek mellett eladó,
értekezni ugyanott. 119

Legjobb órák,
legszebb ékszerek
szolid árban jótállással

Kurián Gyula műórák
Debrecen, Piac-utca 42. szám.

A nagyváradi I. sz. káp-
talan mikepéresi gazda-
ságához tartozó immunis
homokon levő kiválóan
kezelt szőlő ez évi remél-
hető 150 hl. rizling és
rizling kövidinka

must termése eladó.
Bővebb felvilágosítással szolgál
az uradalmi intézség Mikepércsen.

Rose JEZSŐ

Debrecen, Piac-u. 55. sz.

Legmegbízhatóbb

bevásárlási torrás
ékszerekre,

arany-, ezüst árukra

és pontosan járó

ZSEBÓRÁKRA.

Jegygyűrűk,

menyasszonyi kelengyék

nászajándékok

állandóan dus válasz-
tékban kaphatók.

!! Olcsó szolid árszabás!

Nagy Lajos hirdetési irodájából Csapó-u. 13

Eladó 2 darab szőlő a sámsoni
kertben.

Az egyik darab területe 1200 négy-
szögöl, van rajta pajta is, ára 1100 frt.,
a megvételhez 700 frt. készpénz elegendő.
A másik darab szőlő területe 600
négyyszögöl, ára 550 frt.

Mindkét darab szőlő a Veres István
ur és neje tulajdona és a sámsoni vén-
kertben, az első járásban, a kertségi jó-
vizü kút mellett van!

A HAJDÚMEGYEI MEHESZEGYLET
MÉZ
TERHEINEK NEGBIZOTI ELARUSITAJA
DEUTSCH LAJOS
FÜSZERKERESKEDŐ PIA CZ-UTCA 38.

1 klg. PERGETETT MÉZ 1 kor. 2D fillér.

LILIPUT ZONGORÁK

135 cm. hosszú legújabb Hárfa pedállal
kapható kizárólag

Schmidt S. zongoraraktárában.

Wirth zongorák gyári
áron.

Zongora hangolások. javítások elfogad-
tatnak.

Csinos glace,
Finom svéd,
Tartós szarvasbőr
keztük

hölgyek, urak és gyermekek részére
óriási választékban
Schön Sándor
keztük, kötszer és orvosi műszerrában.
Debrecen, Piac-utca 12. sz. (Stenczinger ház.)

Ajánlom kitünően
* szerkesztett *

láncos
kutamat

teljesen zárt,
fagymentes, nagy munkát végez.
Ugyszintén ajánlom szabadalmazott
kézidaráló gépem
darál óránként 25 liter terményt.
Megrendelhető: Bajzástér Ignácnál Székelyhidon.